

RUKKILILL

Nr. 7

Murtud Rukkilille Ühingu teataja

Oktoober 2005

Tere, armas Rukkilille-lehe lugeja!

Kätte on jõudnud sügisaeg. Nüüd, sügise hakul on mul inimlikult hea meel tänada Murtud Rukkilille Ühingu esimees härra Enno Uibot. Sel suvel 14 juunil korraldatud Rõhutatud Aegade Päeva kokkutulek Tartus Vanemuise saalis sai teoks just eelkõige tänu Ennole, lisaks veel mitmete teiste tublide inimeste tööle.

Sel aastal toimus selline mälestuskonverents juba teist korda. Mäletatavasti läinud aastal kogunesime Paides. Loodan, et järgmisel aastal saame järgmises Eesti linnas juba võimsamalt üheskoos kokku. Nüüd aga tõsistest asjadest.

Esimene mõte, millest olen kõnelenud paljude inimestega, puudutab represseeritute seadust. Täna on represseeritu tunnistuse saanud juba üle kümne tuhande inimese. Seega, inimeste ring, kes on soodustuseks õigustatud, on teada. Olen saanud ka kaebusi, et kohtadel ei ole ametnikud tunnistanud represseeritust selleks õigustatud inimest. Vahel öeldakse, et pabereid ei ole. Uue haldusmenetluse seaduse järgi saavad ametnikud tõendina arvestada ka isiku enda ütlusi või lähedase inimese kirjapandud seletust. Sest on ju loomulik, et kõik vanad paberid ei ole pikki aastakümneid alles püsinud.

Kui inimene tunneb, et seaduse järgi tal see õigus on, siis ka äraütlemise korral ärgu kõhelgu järele pärimast. Kirjutada võib ka mulle: Riigikogu põhiseaduskomisjon, Tallinn, Lossi plats 1 A. Seaduse mõte on

hea, sest selle eesmärgiks on kannatanud inimestele leevenduse pakkumine. Kuid selle asja juures on ka üks tõsine puudus, millest peaksime katsuma vabaneda. See puudus on seotud seaduse järgsete soodustuste saamise äärmiselt keerukuse ja bürokraatlikkusega. Vahel löövad inimesed suisa käega ega hakkagi asja ajama. Seetõttu on minu ettepanek lihtne: eraldi niioelda teemapõhised toetused (ravimid, bussisõit) tuleks liita kokku üheks toetuseks ja see igale represseeritule pangaarvele kanda. Las siis inimene ise otsustab, mida ta rahaga teha soovib ja kuidas. Selge on, et inimesed ei ela jõukalt ja keegi saanud raha priiskamiseks ei kasuta, vaid see kulub siiski hädatarvilikule. Vastukaaluna aga säästame nii abivajajaid kui ametnike bürokraatlikust jooksutamistest ja mässamisest.

Teine asi puudutab represseeritute maa maksuvabastust elamumaale. Tallinnas ja mõnel pool mujalgi on seda tehtud. Loodan, et peagi teevad vastavad otsused kõik meie omavalitsused.

Kolmandaks kõnelen ühistranspordi sõidusoodustusest. Praegu on represseeritute seaduses kirjas, et omavalitsus hüvitab kuni 50% riigisisese omavalitsuste vahelise ühistranspordi kuludest vastavalt valitsuse kehtestatud korrale. Valitsuse kord näeb täna ette võimaluse teatud summa tagasimaksmiseks sõidupiletite esitamisel pärast kulutuse tegemist.

Esitasin Tallinna linnavolikogus järgmise ettepaneku, mis ka toetuse leidis ja läks ettepanekuna edasi Vabariigi Valitsusele: represseeritutele on ühistranspordi kasutamise maakonnvaheliste liinide bussides ja rongides poole hinnaga ja kõik. Piisavaks tõendiks on represseeritu tunnistus. Omavalitsustesisese sõidu küsimust saavad otsustada omavalitsused. Nii ongi Tallinnas represseeritutele ühistranspordis sõitmine tasuta.

Ma olen realist ja tean, et nende ideede läbisurumine ei saa kerge olema. Jõudu annavad paljude inimeste head soovid ja tähelepanekud, kuidas represseeritute asju ajada. Aitäh kõigile.

Urmas Reinsalu
Riigikogu põhiseaduskomisjoni esimees

LÄBI VABADUSEVÄRAVA ROOTSI

Murtud Rukkilille Ühingu korraldas juuni algul oma liikmetele reisi Rootsimaale, mis kandis nimetust „Mööda paadipõgenike radu,„. See oli täiesti eriline reis. Üle neljakümne inimese Eestimaa erinevatest paikadest said kokku Tallinna sadamas, et alustada teekonda üle Läänemere. Sama teed läksid paadipõgenikud 1944. aastal. Reisiseltskond koosnes Võru, Viljandi, Tartu, Tallinna ja Harjumaa inimestest, Siberisse sundasumisele saadetutest ja nende pereliikmetest. Gruppi kuulusid 10 reisiijat Kuusalust ja ühingu esimees Enno Uibo, kes kogu ettevõtmise oli hoolikalt

kavandanud.

Kui laev Stockholmi sadamasse jõudis, viis Tensi reiseid giid Kristel meid kõigepealt mere kaldal asuva Vabaduse Värava juurde, mis on püstitatud tänutäheks Rootsi riigile, mis võttis pagulased vastu, kelle järelelijad on saanud siiani selles riigis elada ja töötada. Kõik me läbisime selle värava kitsa käigu ja reisi juht märkis, et see reis on väga eriline, sellist pole enne olnud ega tule ka edaspidi. Reisi eesmärk oli kohtuda inimestega -paadipõgenike ja nende järelelijatega.

Meie esimene kohtumine toimus Stock-

holmi Eesti koolis, kus direktor Jaan Saar tutvustas kooli, kus praegu õpib ligi 200 õpilast. Koolitöö toimub küll Rootsi õppeprogrammide järgi, aga eesti keel on õppekavas.

Edasi ruttasime Stockholmi Eesti Majja, kus meid ootas kaetud lõunalaud ja perenaine, kes tutvustas selle maja tegemisi. Paljude aastate jooksul kohtusid paguluses olevad Eesti kultuuritegelased just selles majas. Meid vastu võtmas olid ka mõned väliseestlased, kes mäletasid kogu paadipõgenemise lugu ja nii vahetasid muljeid Siberis käinud ja paadipõgenikud.

Õhtupoolikul viis bussisõit läbi Kesk-Rootsi. Pika sõidu vältel kuulsime reisi-
jatel Siberi muljeid ja laul saatis kogu
teekonda. Lauldud sai ka „Seal Siberis
Baikali taga”. Oli neid, kes sõnu otsast
lõpuni mäletasid. Väikelinnas Aling-
sös võtsid meid vastu kaks Eesti soost
meest. Jüri rääkis vabalt eesti keeles,
kuigi oli Rootsis sündinud. Edaspidi
võttiski tema endale giiditulesanded.

Bussijuhi vahetas välja teine mees,
kes sai küll eesti keelest aru, aga ise ei
rääkinud. Külalistemaja, kus ööbisime,
oli väga kodune ja mõnus, alumine kor-
rus vanas stiilis ja ülemisel euroremon-
ditud toad.

Teise päeva veetsime Göteborgis, mis
on suuruselt teine linn Rootsis. Buss
sõidutas meid kõrge kaljulise mäe otsa,
kust avanes imeilus vaade linnale: jõgi,
purjekad, roheluses linn. Saime teada, et
Jüri isa oli pärit Kundast, aga üle mere
oli põgenenud Jumindalt. Jüri ise töötas
Volvo tehases arvutispetsialistina, tema
pojad rääkisid ka eesti keelt. Õhtul ootas
meid kohalikus pastoraadis hulk eestlasi
ja nende kaetud rootsipärane toidulaud.
Kuna meid oli rohkem, tuli igasse lauda
üks väliseestlane. Juhtus nii, et Kuusalu
inimeste juurde tuli mees, kes oli pärit
Viinistult. Siis jätkus juttu selle kandi
ühistest tuttavatest. Üllatusena tuli
nende kolmanda põlvkonna esindajate
väike kontsert. Jüri poeg ja meie lauas
istunud mehe tütar olid kokku pannud
väikese kava, kus noormees mängis
klaveril ja tütarlaps flöödil ja koos laul-
sid nad mõned vaimulikud ja ilmalikud
laulud. Eestlaste reisiseltskond võt-

tis samuti üles lauluvuusi ja nii kõlasid
juba koos mõned isamaalised laulud.
Kuigi saatused ja teed viisid need eesti
inimesed täiesti eri suundades, tunti
seda, mis on ühine ja väärtuslik.

Kolmandal päeval nautisime bus-
siaknast Rootsimaad kaunist loodust:
järved, kaljud, väikesed punased ma-
jad, õitsvad rododendronid. Meelde-
jääv oli kõik ühte väikelinna, kus meid

ootas kommipoe omanik. Seal näidati
meile, kuidas valmistatakse käsitsi pul-
gakomme ja muidugi sai igauks soovi
kohaselt komme kaasa osta.

Eriline oli see reis ka bussijuhile ja
giidile, kes tähistasid oma 10. pulma-
aastapäeva. Ja pole just igapäevane,
et bussijuht sõidu ajal luuletusi loeb.
Kuigi tagasi Stockholmi jõudes jook-
sime läbi ka kuningalossist, jäid sellest
reisist meelde just inimesed, kellega
kohtusime ja kes meid nii kenasti vastu
võtsid.

Suur tänu selle vahva reisi korralda-
jatele!

Reisijad Kuusalust

Kivisse raiutud häbi

Inimene on kord juba ekslik. Ikka oleme
sattunud piinlikku olukorda või teinud tegu-
sid, mille tõttu tahaks häbi pärast maa alla
vajuda. Püüame ebameeldivaid sündmusi
unustada, et hingerahu taastada. Paraku
toob nii mõnigi seik või juhus need taas ere-
dalt esile.

Lisaks minu piinlikele juhustele kummitab
mind hirmu ja õuduste aeg, kui pandi toime
kuritegu inimsuse vastu. Okupatsioonide
käigus kaotas Eesti ligemale 17,5 % enne-
sõjaeelsest rahvastikust. Tuhanded inimesed
kisti oma kodudest ja küüditati teadmatusse.
Küüditatute vara kuulus konfiskeerimisele
ning selle realiseerimine jäi täitevkomitee
esimeeste ja külanõukogu liikmete korral-
dada. Tühjaks jäänud eesti kodud asustati
võõrastega või hävitati. Paljukest oli neid,
kes naastes Siberist, said oma kodud taga-
si?

Murtud Rukkilille Ühing algatas eelmisel
aastal kampaania hävitatud Eesti kodu
mälestuse jäädvustamiseks. Tagasihoid-
lik mälestusmärk kunagise talu asukohal
võtaks kokku kõik läbi aegade hävitatud
eesti kodude mälestused üle kogu maa. Iga
väiksema ettevõtmine nõuab kulutusi, aga
nagu teada, mittetulundusühingul puudub
tulubaas. Siiski on tehtud kavand, vali-
tud välja asukoht ja oleme alustanud juba
ettevalmistustöödega. Avamine lükkub
järgmisse aastasse, sest võimalused ei lase
kiirustada. Mälestusmärgi rajamise kogu-
maksumus on mõnisada tuhat, kuid seegi
summa on võimalik kokku saada. Vaatama-
ta riigipoolse ja ka vastava komisjoni huvi
puudumisele oleme otsese asjahuviliste ja
sündmused läbielanud isikute toel saanud
tööga niikaugemale ning loodame ka jätkata.
Kahetsusväärne on siiski tõrjuva hoiaku
kohtamine. Ühe kõneka riigikogulase sõ-
num kõlas: “Sättigu sugulased ise oma talu-
dele oma raha eest monumente üles! Ja oleks
veel miski avalik koht, aga pärapõrgus!”

Veel hiljuti öeldi, et ega rahvavaenlane
maga. Ja ei maga ka küüditajad ja repres-
seerijad oma järeltulijatega. Küllaltki palju
punaparuneid on ametites, kes on kursis,
kuhu jäid küüditatute varad ja elamised.
Loomulikult sellised ei ole huvitatud ka
mälestusmärgist. Nendele on see kivistunud
häbi.

Mälestusmärgi “Eesti Kodu” rajamise
toetuseks on avatud Hansapangas sihtarve
221021914912 märksõnaga “kodu”. Ühi-
sel jõul loodame mälestusmärgi valmis
teha. Kellele harras mälestus hävitatud eesti
kodust, aga kellele lihtsalt kivisse raiutud
häbi.

MRÜ

RIIK EI TOHI UNUSTADA

Riik ei tohi unustada neid, kes on võidelnud iseseisvuse eest ja pole end painutanud koostööle Eestit okupeerinud võimudega. Totalitaarsed režiimid Euroopas töid kaasa kannatusi miljonitele. Nürnbergis mõisteti hukka fašistlik režiim ja selle kuriteod. Saksamaa on hüvitanud miljardeid natsidiktatuuri ohvritele ja vabandanud oma eelkäija tegude eest. Meil on õigus ja ka kohustus nõuda sama Nõukogude Liidu õigusjärglaselt.

Res Publica juhitud valitsus astus hulga samme, et leevendada kommunismiohvrite läbielatud ja pakkuda represseeritutele ning Eesti vabaduse eest seisnutele abi ning toetust. Just leevendada, sest hüvitamiskohustus lasub kahju tekitajal. Võtsime vastu okupatsioonirežiimide poolt represseeritud inimeste seaduse, mis näeb ette hulga soodustusi eesmärgiga leevendada nende kannatusi. Üle 10 000 inimese on saanud kätte represseeritu tunnistuse, mis võimaldab neid soodustusi kasutada.

Ma tean, et keegi ei suuda repres-

seeritutele ja vabadusvõitlejatele kunagi lõplikult heaks teha seda valu ja kannatusi, mida tekitasid ülekohtused aastad nõukogude surmalaagrites. Kuid meie, nooremad põlvkonnad, oleme kohustatud mälestama, austama ja seisma teie eest. Arvan, et Res Publica valitsus andis endast parima, et toetada nõukogude võimu poolt represseeritud ja see ei jäänud mitte ainult sõnadesse. Toetasime represseeritute organisatsioone, mälestuste jäädvustamist ja lahendasime kannatanute muresid ning leevendasime probleeme. Samuti pidasime oluliseks, et Nõukogu Liidu õigusjärglane lunastaks oma inimesevastased teod. Astusime samme, et vastavad läbirääkimised lõppeksid positiivse lahendusega.

Pidasime ka vajalikuks jätkata kahjunõuete ettevalmistamist, mis puudutab tuhandeid Eesti inimesi ning piiritleda Saksamaa eeskujul võimalike kahjunõuete esitamine just inimkahjudega, mis on meie Euroopa sõpradele arusaadav ja ka

usutavalt tõendatav. Venemaal on veel mitmeid ettevõtteid (näiteks Norilski Nikkel jm), kelle tänase õitsengu aluseks on sunnitöö viibinute veri.

2003. aasta lõpul seisin ühena esimestest selle eest, et Euroopa lõpuks ometi võtaks vastu kommunismikuritegusid hukkamõistva seisukoha. Kui saavutame kommunismikuritegude hukkamõistu Euroopas, on see eelduseks kahjunõuete esitamiseks vajaliku arusaama tekkeks Euroopa Liidus ja sellest tulenevale survele Vene Föderatsioonile. Sest peamiseks mõjutusvahendiks meile oma nõuete kaitsmisel on lääneriikide eliidi avaliku arvamuse mobiliseerimine.

Kuid siit peame minema edasi – represseeritute heaks on võimalik teha veel palju rohkem. Hea meel on, et ka Tallinna Linnavolikogu on Res Publica eestvedamisel võtnud vastu otsuse, mille kohaselt vabastati represseeritud maamaksust.

Kavatsen ka edaspidi, nüüd juba Riigikogu liikmena, seista nende naiste ja meeste eest, kelle kannatuste ja verega on kätte võidetud Eesti iseseisvus. Kahetsusväärne on aga, et valitsuse represseeritute komisjoni töö on Reformi- ja Keskerakonna valitsuskoalitsiooni ajal täielikult seiskunud.

Lõpetuseks soovin rõhutada, et rahvas ei tohi peljata oma mälu – paljud endised poliitvangid on kirja pannud oma mälestused, on uuritud arhiive, antud kohtu alla süüdlasi. See kõik on oluline ja hädavajalik. Kuid samasuguse pingsa tähelepanu all peab olema kogu Eesti kommunistliku okupatsiooni periood, kuni viimaste Nõukogude Eesti agooniatundideni välja. Et kõik põlved mõistaksid seda, mida oleme üle elanud.

Ken-Marti Vaher, Riigikogu liige
endine valitsuse represseeritute
komisjoni esimees

TÄNUKIRI

Lugupeetud härra Ken-Marti Vaher!

Demokraatlik-Rahvuslike Jõudude Koostöökoda tänab Teid töö eest, mida Teie tegite okupatsioonivõimude poolt õigusvastaselt represseeritud Eesti kodanike heaks. Tänu Teie visadusele, kindlale tahtele ja õigustundele sai võimalikuks aastatel 2003-2005 Riigikogu ja Valitsuse poolt rakendatud abinõud represseeritute moraalseks ja majanduslikuks toetamiseks. Soovime Teile jätkuvalt jõudu Eesti rahva õiguste ja rahvuslike aadete eest seismisel.

*Demokraatlik-Rahvuslike Jõudude Koostöökoda
volitusel*

*H. Kerde
Heino Kerde*

*" 03 " septembril 2005. a.
Tallinn*

Genotsiid ei unune

Elame veidras maailmas ja veidral ajal. Kuigi vaevalt, et maailm kunagi parem olnud ongi. Praegusel rahuajal, mille stoilisesse vaikusesse ainult poliitikute kisa ja areneva ühiskonna kasvuväljad ebameeldivat vaheldust toovad, on paljud unustanud, et oleme kireva minevikuga rahvas. Aastasadu oleme võidelnud oma vabaduse eest, talunud erinevaid isandaid ning lõpuks, kahekümnenda sajandi alguses, saavutanud selle, mis juba ammu ajast meie eesmärk oli – iseseisvuse.

Paraku polnud rõõmu kauaks. 1939. aastal hakkas Versailles´ rahuga paikapandud maailm nihkuma nagu lauale asetatud kohvitass maavärina ootuses. Ning eesti rahval tuli selles rappumises kaotada palju oma poegi ja tütreid...

Olen kohanud mitmeid eesti noori, kellele ei lähe korda meie minevik. Kes siiralt arvavad, et see, mis kordus aastatel 1941 ja 1949 ei saa iial korduma. Nende ja enda pärast loodan, et neil on õigus. Kuid unustada – seda ei tohi iial. Ent seda meil paraku teha kästakse. Ma ei ole iial kuulnud, et praegused vene valitsejad oleks meie ees vabandanud või kasvõi üritanudki seda teha. Vaadates itta jääb pahatihti mulje nagu oleksime meie olnud need, kes oma liigikaaslaste loomavagunites ebainimlikes tingimustes külmale maale saatsime. Meie niigi väsinud kõrvad peavad ikka ja veel kuulma süüdistusi nii mineviku kui oleviku aadressil – kord on pinnuks silmas kusagil õlleklaasi taga kohtuvad Sinimägede lahinguid meenutavad vanakesed, kord jälle viljeletakse idanaabri arvates meie hariduspoliitikas rassismi. Ning meie, silmad mahalööduna, vaikime...

Püssitoru gaasist üle?

Olen korduvalt eneselt küsinud – miks? Võiksime ju vähemalt samaga vastata – venelaste süü eesti rahva ees on suur. Või kas oleme meie siis tõesti kehvemad nendest teistest, kes Teise maailmasõja keeristes hukka läksid? Kas oleme meie siis kuidagi halvemad, kuna meid gaasitamise asemel muul moel hävitati? Või olid siis kodud, mis võõra püssitoru ähvardades maha jäeti, mõne muu rahvuse omadest odavamad? Eesti patrioodina keeldun seda uskumast.

Mõni päev enne käesoleva jutukese kirjutamist käisin Sinimägedes. Võitlesid ju seal ikkagi mu esivanemad. Ja koht, kus hukkus niivõrd palju inimesi, omab teatud ajalooliselt maagilist sära. Justkui võiks nende kaunite roheliste küngaste

vahel tajuda seda rammestavat rahu, mida tundsid hukkunud sõdurid oma viimsel hingetõmbel. Ajalooteadliku ja isamaad armastava inimesena säilitan taolistes pühades paikades alati teatud aupaklikkuse. Seda veidram oli jälgida mulle vastujalutavat viieliikmelist vene keelt kõnelevate noorte kampa, kes vähemalt minu arvates küll mingit austust üles ei näidanud. Pühendustahvlit lugedes ja suurt, aukartust äratavat risti silmitsedes võis kaugelt kuulda nende itsitamist. Tundub, et midagi on selles pildis väga valesti.

Unustamine ei tee tehtud tegematuks

Ja karta on, et selles pildis oleme kahjuks paljuski süüdi ise. Üritades unustada oma nukrat minevikku oleme unustanud ka selle, et just meie minevikust on alguse saanud kõik meie tänased hädad. Sellega peame küll leppima, kuid leian, et palju on veel ütle mata ning palju reparatsioone maksmata. Kui 1939. aastal olime majanduslike näitajate poolest Euroopas täiesti konkurentsivõimelised, siis viiskümmend aastat pealesurutud nõu-kogude majandusmudelit on meist taaskord teinud arenguriigi – meie kehv elatustase on tekitanud meile palju sotsiaalseid probleeme, millele tänased poliitikud on sunnitud lahendusi leidma. Jah, paraku loomulikult ei näe ega saagi me näha hüvitist viiekümneaastase laastamistööst eest, ent ka puhtsüdamlik ülestunnistus juba oleks midagi. Kannatuste, piinade ning eesti rahvale tekitatud pöördumatu kahju tekitamise eest oleme ju vähemalt selle ära teeninud. Ning kindlasti on selle ära teeninud need, keda tollased sündmused otseselt mõjutasid. Ka mina, kuna kahe suure diktaatori tegude tõttu ei ole ma kunagi kohanud oma vanaisa, kes, sarnaselt paljudele teistele, 1944. aastal Saksamaale pages.

Kokkuvõtteks, me ei tohi unustada ise, me ei tohi lasta seda teha ka teistel. Leian, et kunagiste represseeritute mured pole mitte ainult nende endi omad, need kuuluvad kogu rahvale. Ning õelgu süüdlased mida tahes – genotsiid on kuriteona aegumatu. Ka sada aastat hiljem on meil õigus nõuda meie tunnustamist palju kannatanud rahvana.

Simmo Saar
Murtud Rukkilille
Ühingu
pressiesindaja
Noortekogu liige

Kellele esitada arve?

Leinapäeval, 14. juunil korraldas Murtud Rukkilille Ühingu iga-aastase konverentsi “Rõhutud Aegade Päev”. Avakõnega esines president Arnold Rüütel. Väga sisukad olid Tartu Ülikooli õppejõu Aigi Rahi-Tamme ja Tartu Pensioniameti direktori Anne Jõgi sõnavõttud. Esines ka Riigikogu põhiseaduskomisjoni esimees Urmas Reinsalu. Huvitavaid ettekandeid oli teisiigi.

Ühingu esimehe kõnest: “... Aeg parandab haavad, ütleb vanasõna. Täna sel rahvuslikul leinapäeval tunneme aga ikka, et minevikus tehtud ülekohtu valu ei kao kuhugi. Konverentsi motiiviks on rõhutud aegade päev, mida võib pidada ka ülekohtu ja vägivalda päevaks. Võib-olla areneme kunagi niikaugele, et saame tähistada ülekohtu ja vägivalda vaba päeva /.../ Täna leiname kõik, ka need, kes kardavad mustade tegude päevavalgele tulekut. Ei saa määrata, kelle valu on suurem, olgu selleks inimene, rahvus või riik. Kirja on pandud represseeritute, küüditatute ja vabadusvõitlejate nimed. Kahjuks ei tea me kuigipalju represseerijatest. Siin on palve vabadusvõitlejatele: viige oma töö lõpule! Tooge välja küüditajad ja nende käsilased. Tahame teada, kes meid küüditas ja kes mõrvas meie omaksed. Me ei taha kättemaksu, vaid hüvitist...”

Konverentsi esimesele teemale ei ole ühest vastust. Lihtne on öelda, et kõik toimus Stalini korraldusel ja õnnistusel. Mis sugune jõud pani tuhandeid inimesi andunult käsku täitma? Teiseks võeti vastu represseeritute seadus. Küüditatutest valdav enamuse on aga Siberi laagritest saadud pöördumatute tervisekahjustustega pensioniealised, kellele vaatamata kehtivatele soodustustele pole terviseasutuste tuusikute saamine jõukohane. Eelmisel konverentsil otsustati avada represseeritute toetuseks ühingu sihtarve. Kahjuks pole arve täitumisele valitsusametnikud kaasa aidanud. Kolmandaks, kui kindlad võime olla kaitses eesti kodanikule ja kodule, kui ametimees, kes peab sellega tegelema, laseb särgisaba nähes ametist jalga?

Tähtis on hoolitsus ja tähelepanu pööramine represseeritutele nüüd ja praegu, aga paljud poliitikud ning ametnikud ei saa sellest aru. Kellele siiski esitame arve? Loodan, et valitsuses on ja sinna lisandub veelgi neid noori poliitikuid, kes võtavad meilt arve vastu ja teevad õiget otsust.

MRÜ